

MENSE RUITER orgelmakers b.v.

Oosterseweg 13 - 9785 AD Zuidwolde (Gron.)

Telefoon +31(0) 50 301 05 50

Fax +31(0) 50 301 05 60

Postbank nr. 810334

ING Bank nr. 66.98.12.676

Geref.kerk Vrg. Assen-Noord,
Kerkgebouw de Voorhof,
t.a.v. Dhr. F. Minnema,
Martin Luther Kingweg 56,
9403 PA ASSEN.

Zuidwolde,
1 december 1997.

Mijne Heren,

Graag voldoen wij aan uw verzoek advies uit te brengen omtrent overplaatsing van het orgel uit de Mirtekerk in Groningen naar de Voorhof te Assen.

Op 27 november 1997 hebben wij een bezoek gebracht aan het nieuwe kerkgebouw. Daarbij hebben wij gesproken met o.a. Dhr. F. Minnema, die ons nader informeerde omtrent de plannen.

De nu meest dringende vraag betreft de opstelplaats voor het instrument. Voor het optimaal functioneren van het instrument zijn een aantal aspecten van belang en het overwegen meer dan waard. Zo binnentredend in het kerkgebouw, in de hal en nog meer in de kerkzaal, valt onmiddellijk de symmetrie op die tot in detail is afgewogen. Deze symmetrie beweegt zich rond het centrale punt: het liturgisch centrum. Het gebouw is hierdoor niet alleen functioneel, maar drukt ook veel uit van het gemeentezijn, komend uit de wereld in de ontmoetingshal en vandaaruit zich scharen rondom het woord.

Hierbij aansluitend gaan onze gedachten voor plaatsing van het orgel als vanzelfsprekend uit naar de plek recht tegenover de kansel.

Argumenten en overwegingen die deze plaats tot de meest ideale maken.

Klanktechnische overwegingen: De kerkzaal verspreidt de klanken van het electronium heel evenwichtig, er is weinig afname in een lege kerkzaal.

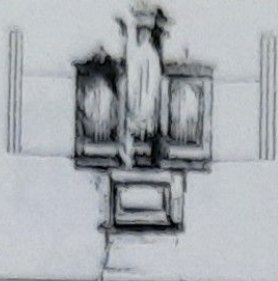
Centrale plaatsing is t.o.v. de zitplaatsenopstelling het meest gunstig. Voor het orgel komt de sterkste klank van achteren bij de hoorders. Verderweg naar de zijkanten zittend krijgen de hoorders de klank steeds meer rechtstreeks in het oor.

Bij hoge plaatsing van het orgel op een balkon zal het sterk aflopend plafond remmend op de klankverstrooiing werken. Lage plaatsing geeft het meeste rendement in de zijzalen. De lage openingen van deze zalen naar de kerkzaal zullen altijd voor forse klankreductie zorgen.

Een pijporgel is zeer gevoelig voor temperatuurschommelingen, de stemming wijkt snel af (het orgel klinkt vals). Zoveel te dichter

- zie vervolgblad 1 -

MENSE RUITER orgelmakers b.v.

vervolgblad 1.

de plaatsing bij het plafond, zoveel te meer zal de stemming schommelen.

De afzuiging op het hoogste punt in het plafond is niet gunstig als het orgel er dicht bij staat. Er ontstaat trek in de lucht, nadelig voor de stemming en stofdeeltjes worden richting het orgel getrokken.

Achter het orgel is op de ideale plaats ook de minste buitenbe- glazing. Hoe goed ook geïsoleerd, toch is er altijd iets van tem- peratuurbeïnvloeding.

Visuele overwegingen: Het instrument is als ontworpen voor deze plaats. De samenvallende gebogen lijnen van de gevel en het front; de naar de zijkant sprekende velden. De proporties en de strakke vormgeving zullen heel vanzelfsprekend overkomen.

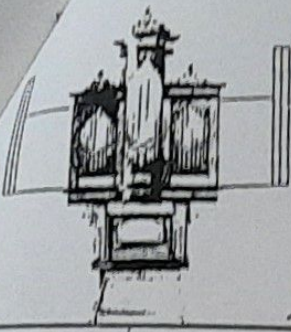
Het instrument plaatsen op een verhoging van 1 à 2 treden is wel aan te bevelen. De niet erg hoge onderkas kan teveel achter de laatste stoelenrij verzinken. De verhouding onder-bovenkas raakt in de hoogte wat uit balans. Voor de klankuitstraling is dan ook de ideale hoogte bereikt naar ons inzien.

Wij adviseren u derhalve het orgel op de aangeduide plaats recht tegenover de kansel te doen opstellen, op een podium/verhoging van ± 20 à 40 cm., achter het orgel een ruimte houdend van ± 60 cm. Op deze plaats is de klankuitstraling het meest gunstig en evenwichtig. De stemming zal door de verwarming het minst worden beïnvloed. De opgenomen vloeroppervlakte is het kleinst t.o.v. welke andere plaats op de begane grond. Visueel is dit ook de meest fraaie plaats, symmetrisch in de kerkarchitectuur en niet het minst belangrijk, centraal tussen de zangers. Zo is het moge- lijk de zang het meest optimaal te ondersteunen en te omspelen.

De kleurstelling moet naar onze overtuiging niet te licht worden genomen. De bovenkas is in markante vorm met grote sterke lijnen geplaatst op een robuuste onderkas. Het instrument mag gezien worden als zelfstandig geheel. De grote vlakken en lijnen, kas, pijpwerk en lofwerk, vragen om een voldoende zware sprekende kleurstelling. De pijpen zijn een gegeven, het rood van het lof- werk, ook verder in de kerkzaal terug te vinden, is ook een sterk sprekende kleur. De kas in een passende grijs-tint zal zeker recht doen aan het geheel. Voor verschil in kleurtint of sterkte tussen boven- en onderkas zijn wij toch wat huiverig. In het frontaan- zien bestaat de bovenkas alleen uit een omsluitende rand. Om dit toch voldoende sterk te laten spreken moet naar ons idee de kleur daarvan dezelfde zijn als van de onderkas.

De kas bestaat in hoofdzaak uit plaatmateriaal dat naderhand door een externe meubelmakerij is gefineerd. Dit fineer is gelijmd met warme lijm. Het effect van schilderwerk op dit soort fineerwerk is ons niet bekend. Een deskundige hiervoor raadplegen raden wij u hierom sterk aan.

MENSE RUITER orgelmakers b.v.

---

vervolgblad 2.

De speeltafel is geheel in ahorn uitgevoerd. Dit is door Mense Ruitter indertijd ontworpen als de ideale speeltafel. Een schieping die bij al zijn nieuw gebouwde orgels is terug te vinden. Ook de kleur naturel ahorn massief en lineer is hiervan een wezenlijk onderdeel. Het heeft een rustige concentratieverhogende uitstraling, met name van belang voor de bespeler. Deze naturel houtkleur is op andere interieurstukken ook terug te vinden. Wij pleiten daarom sterk voor handhaving van dit "Mense Ruitter"-gezicht.

Wij hopen u met dit advies van dienst te zijn en zijn indien nodig gaarne bereid vragen te beantwoorden of nader te overleggen.

Met vriendelijke groeten,

hoogachtend,

Mense Ruitter Orgelmakers B.V.

A.W. Tamminga.